

Yrkande

Sverigedemokraterna

2024-08-13

Nytt ärende

Yrkande angående – Kontroll och uppföljning av privata utförare, åtgärder för att motverka välfärdsbrott

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Nämnden för funktionsstöd uppdras att utreda om regelverket för sekretess och dataskydd tolkas och tillämpas alltför restriktivt för att kunna genomföra effektiva kontroller.
2. Nämnden för funktionsstöd uppdras att stärka kontrollen och uppföljningen av privata utförare av personlig assistans.
3. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden rekommenderas att utreda om regelverket för sekretess och dataskydd tolkas och tillämpas alltför restriktivt för att kunna genomföra effektiva kontroller..
4. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden rekommenderas att stärka kontrollen och uppföljningen av privata utförare av hemtjänst.

Yrkandet

Om kommunala angelägenheter utförs av privata utförare, ska kommunfullmäktige för varje mandatperiod, enligt kommunallagen 5 kap 3§, anta ett program med mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av sådana angelägenheter. I programmet ska det också anges hur kommunfullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn i de privata utförarnas verksamhet ska tillgodoses. Lagändringen, som trädde i kraft 1 juli 2024, innebär att det program med mål och riktlinjer som fullmäktige antar ska omfatta, utöver privata utförare, även verksamhet som bedrivs av kommuner och regioner i egen regi.

Syftet med lagändringen är att det för sådan verksamhet så långt det är möjligt ska råda likvärdiga villkor för privata utförare och kommuner och regioner. Programmet omfattar upphandlade tjänster eller verksamheter vilka utgör en kontinuerlig verksamhet inom nämndernas verksamhetsområden och omfattar alla kommunens verksamhetsområden såsom till exempel vård och omsorg, kultur och fritid och infrastruktur.

Vid upphandlade tjänster ska det tillförsäkras att information ges som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i verksamheten. För verksamhet som bedrivs av kommun i egen regi gäller offentlighetsprincipen.

Gällande sekretesslagstiftning, och hur den tillämpas, försvårar informationsutbytet mellan inköps- och upphandlingsförvaltningen och socialförvaltningarna.

Privata utförare är den enskilt största leverantören av välfärdstjänster och upphandling är ett centralt inslag i driften av offentligt finansierad välfärd. När en extern aktör, företag eller privatperson otillbörligen utnyttjar offentliga medel för egen vinning benämns det som väldfärdsbrott. Flera undersökningar visar att denna typ av brottslighet ökar och är en av de tre mest aktuella hoten från den organiserade brottsligheten.

De som begår välfärdsbrott är ofta beroende av personer som inom ramen för sin profession fattar myndighetsbeslut, utfärdar intyg eller sitter på värdefull information. Det innebär att anställda inom offentlig verksamhet löper risk att utsättas för påverkansförsök. Vanligtvis i form av otillåten påverkan, det vill säga när en extern part som med olika medel försöker påverka beslut, exempelvis bidragsbeslut.

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal lämnats över till en privat utförare ska detta kontrolleras och följas upp. Nämnden eller bolagsstyrelsen har kvar huvudmannaskapet för verksamheten och därigenom också det övergripande ansvaret för verksamheten.